

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
Stand van zaken project
Versterken Horizontale
Verantwoording (IBT)

ons kenmerk
BB/U201300305
Lbr. 13/047

datum
21 mei 2013

Samenvatting

In deze ledenbrief informeren wij u over de voortgang van het project Versterken Horizontale Verantwoording. Enkele provincies hebben aangegeven met hun gemeenten informatiearrangementen of bestuursovereenkomsten te willen sluiten om de levering van de door hen gewenste toezichtsinformatie te zekeren. De VNG stemt daaronder bepaalde voorwaarden mee in. Ook informeren wij u over de oplevering van toezichtindicatoren voor een aantal wetten. Tot slot informeren wij u over bijeenkomsten over interbestuurlijk toezicht georganiseerd door provincies en andere gremia waar de VNG een bijdrage aan levert.

Aan de leden

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
Stand van zaken project
Versterken Horizontale
Verantwoording (IBT)

ons kenmerk
BB/U201300305
Lbr. 13/047

datum
21 mei 2013

Geacht college en gemeenteraad,

Met de inwerkingtreding van de Wet Revitalisering Generiek Toezicht (wet Rgt) per 1 oktober 2012 is het stelsel van interbestuurlijk toezicht sterk vereenvoudigd. Uitgangspunt hierbij is dat de desbetreffende volksvertegenwoordiging de uitvoering van de wettelijke medebewindstaken van haar eigen bestuur in eerste lijn zelf controleert. In de praktijk betekent dit dat het verticale specifieke toezicht van het Rijk (de inspectiediensten) en provincies op gemeenten aanzienlijk vermindert en tevens wordt beperkt tot één toezichthouder per domein (Rijk of provincie). Het is de raad die als eerste aan zet is, met de provincie of het Rijk met terughoudendheid en op afstand in de tweede lijn.

De VNG is groot voorstander van het terugdringen van het verticale toezicht op gemeenten. In het dualistisch stelsel hoort de gemeenteraad als gekozen volksvertegenwoordiging zelf het eigen college te controleren, óók als het gaat om de wettelijke taken in medebewind. Rijk en provincie treden pas achteraf met terughoudendheid op als toezichthouder in tweede lijn als de eerste lijn tussen college en raad niet leidt tot de gewenste uitvoering van de desbetreffende wettelijke taak. Deze lijn hebben de overheden recent nog onderschreven in de hernieuwde Code Interbestuurlijke Verhoudingen van 2013 (de Code). De koepels hebben daarbij herbevestigd de naleving van de Code bij hun leden te bevorderen.

Enkele provincies hebben aangegeven met hun gemeenten informatiearrangementen of bestuursovereenkomsten te willen sluiten om de levering van de door hen gewenste toezichtinformatie te zekeren. Wij stemmen hier in principe mee in, zolang dit aansluit op de toezichtindicatoren die zijn vastgesteld in afstemming met het IPO en op waarstaatjegemeente.nl voorhanden zijn. Tevens attenderen wij de partijen op de mogelijkheden die waarstaatjegemeente.nl biedt om deze informatiestromen voor hen te faciliteren, waardoor het ontwikkelen van gelijksoortige systemen niet meer nodig is. Aan deelname aan en gebruik van het onderdeel Toezichtinformatie van waarstaatjegemeente.nl zijn overigens geen verdere kosten verbonden (het project wordt reeds gefinancierd vanuit het Gemeentefonds). Eenmaal ontsloten toezichtinformatie mag conform de wet niet opnieuw worden uitgevraagd (eenmalige vraag = meervoudig gebruik). Dit is één van de redenen waarom het Rijk het specifieke toezicht door de inspecties op de gemeenten drastisch vermindert.

Oplevering indicatoren

De afgelopen periode zijn voor een aantal wetten indicatoren opgeleverd.

- De indicatoren voor de wetten op het thema Woon- en Leefklimaat (Wabo, Wro, de Waterwet, de Monumentenwet, de Woningwet en de Huisvestingswet) zijn na consultatie van het IPO reeds ontsloten en beschikbaar op waarstaatjegemeente.nl.
- De indicatoren voor de wet Kinderopvang en de Archiefwet zijn in april opgeleverd en gereed voor uitvraag via waarstaatjegemeente.nl (over de Archiefwet bent u recent geïnformeerd via VNG.nl). Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de VNG zijn overeengekomen dat de toezichtinformatie voor de Kinderopvang voortaan (waar nodig vertrouwelijk) wordt aangeleverd via waarstaatjegemeente.nl. De desbetreffende medewerkers van de gemeenten zijn reeds geïnformeerd over hoe zij dit kunnen doen.

Naar verwachting worden eind mei de indicatoren op de wet Leerlingenvervoer, de wet Onderwijshuisvesting en de wet Leerplicht opgeleverd en ontsloten. Hiermee is het thema Zorg en Welzijn dan compleet. Het project zal in de loop van 2013 de overige wetten omzetten naar toezichtindicatoren (zie waarstaatjegemeente.nl voor een overzicht van de overige wetten).

De versterking van de horizontale verantwoording vraagt om een transitie binnen gemeenten. In lijn met het dualisme wordt de positie van raad en college versterkt. Ook heeft dit betrekking op de gemeentelijke organisatie en informatieaanlevering van toezichtinformatie. Dit zal een meer integraal karakter krijgen. Enkele gemeenten hebben binnen de organisatie hiervoor coördinatoren aangewezen het proces te begeleiden. Deze aanpak ondersteunen wij.

Informatiebijeenkomsten over de wet Rgt en het interbestuurlijk toezicht worden georganiseerd in het land. Hiervoor is de VNG na uitnodiging standaard aanwezig om de gevolgen voor gemeenten en het project Versterken horizontale verantwoording via waarstaatjegemeente.nl nader toe te lichten. In de agenda op www.kinggemeenten.nl vindt u een overzicht van de bijeenkomsten die momenteel op de planning staan.

Wilt u zelf een bijeenkomst organiseren in uw gemeente en eventuele buurgemeenten. Neem dan contact op met Hanneke Marcelis van KING via hanneke.marcelis@kinggemeenten.nl. Voor meer informatie verwijzen wij u graag naar Waarstaatjegemeente.nl.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized, looped 'J' followed by a horizontal line and a small flourish.

J. Kriens
voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.